

ҚЫЛМЫСТЫҚ КОДЕКС

Дайындаған: Клышов Ж.М

Тексерген: Несіпқалиев Д.Е

● Қылмыстық кодекc

- Қылмыстық құқық — қылмыстылықты және қоғамдық қатынастар жүйесіне қауіпті іс-әрекет үшін қолданылатын жазаны айқындайтын заң нормаларының жиынтығынан тұратын құқық саласы.
- Сондай-ақ құқықтың тиісті саласын зерделейтін ғылым мен оқу пәні де қылмыстық құқық болып табылады. ҚР Қылмыстық құқығының негізгі қағидаттары: заңдылық, ізгілік, жеке бастың жауаптылығы, жазадан құтылмайтыны, әділеттілік, айыптылық қағидаты. Қылмыстық құқық - қылмыстық құқық қоғамдағы конституциялық, азаматтық, еңбек, әкімшіліктік, қаржы салаларымен реттелетін қатынастарды қорғайды. Мысалы, меншік, ең алдымен, азаматтық құқық нормаларымен реттеліп, қорғалады, бірақ меншікті қылмыстық қол сұғушылықтан (ұрлық, алаяқтық, тонау, қарақшылық) қорғау қылмыстық құқықтың міндетіне жатады. Қылмыстық-құқықтық нормалар тек қана тыйымдардан құралады. Осыған орай қылмыстық-құқықтық қатынастар бір жақты сипатта болады: қылмыскер жазаға тартылуға тиіс, ал мемлекет сот органдары арқылы оны жазалауға құқылы.

- Қылмыстық құқықта қоғамдық қатынастарды қорғаудың ерекше әдістері де қолданылады. Олар: қылмыстық-құқықтық санкциялар, яғни қылмыстық жазаның алуан түрлерін қолдану; қылмыстық жауаптылықтан босату; мед. сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолдану.
- Қылмыстық құқық жүйесі екі бөлімнен тұрады: жалпы бөлім және ерекше бөлім. Жалпы бөлім жалпы қағидаттарды, қылмыстық жауаптылықтың негіздемесін, негізгі ережелер мен ұғымдарды, сондай-ақ жаза тағайындау, қылмыстық жауаптылық пен жазадан босату тәртібін тиянақтайтын нормалардан құралады. Қылмыстық құқықтың ерекше бөлімі объектінің белгілері бойынша жіктелген қылмыстардың тізбесінен тұрады. ҚР Қылмыстық кодексінде ерекше бөлім ішкі бөлімдерге, ал ішкі бөлімдер тарауларға бөлінген.
- Қылмыстық құқық субъектілері (қылмыстық-құқықтық қатынастарға қатысушылар) — мемлекет органдары және азаматтар. Мұнда мемлекет белсенді рөл атқарады: ол қылмыстық-құқықтық санкцияларды белгілейді және қолданады. Азаматтар мен басқа да жеке тұлғалар қылмыс субъектісінің, сондай-ақ қажетті қорғаныс, аса қажетті жағдайда және қылмыстық жауаптылықты жоққа шығаратын басқа да жағдайларда әрекет ететін тұлғалар рөлін атқаруы мүмкін.

- ҚР Қылмыстық құқық-ында заңды тұлға қылмыс субъектісі бола алмайды, ол қылмыстық-құқықтық қатынастарға тек жәбірленуші ретінде ғана қатысады.
- Қазақстанда Қылмыстық құқықтың бірден бір көзі — 1997 ж. қабылданған ҚР Қылмыстық кодексі. Қылмыстық жауаптылықты белгілейтін, өзгертетін немесе оның күшін жоятын басқа заңдардың бәрі ҚР Қылмыстық кодексінің мәтініне енгізілуге тиіс. Сондай-ақ ҚР Конституциясы, ҚР Конституциялық Кеңесінің (кей елдерде Конституциялық сот) шешімдері және Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шарттар (мысалы, Азаматтық және саяси құқықтар туралы халықаралық пакт, 1966) да Қылмыстық құқық көздері болып табылады. Кейбір елдерде қылмыстық кодекспен қатар қылмыстық жауаптылықты белгілейтін өзге де заңдар Қылмыстық құқық көзі болып табылады. Ағылшын-саксон елдерінің Қылмыстық құқық жүйесінде соттың айрықша шешімдері де Қылмыстық құқық көздері деп танылады. Бірқатар мұсылман елдерінде шариат нормалары Қылмыстық құқықтың аса маңызды көзі болып саналады.

- Қылмыстық құқық принциптері
- Жаңа қылмыстық заңнамада өзінің қолданысын тауып, құқықты қолдану практикасында жүзеге асуға тиіс Қазақстан Республикасы қылмыстық құқығының принциптері.
- Ең бірінші кезекте, бұл — заңдылық принципі.
- Қылмыстық құқықтың келесі принципі азаматтардың заң мен соттың алдындағы теңдік принципі болып табылады.
- Қылмыстық, құқықтың барынша маңызды принципі кінәлі жауапкершілік принципі болып табылады.
- Кінәлі жауапкершілік принципінен жеке жауапкершілік принципі тікелей пайда болады.
- Қылмыстық құқықтың негіз салушы принциптерінің бірі сапасында әділеттілік принципі бөлініп шығады.
- Конституциядан қылмыстық құқық. принциптерінің тағы біреуі тікелей бөлініп шығады. Бұл — гуманизм принципі.
- Гуманизм принципіне барынша тығыз жанасқанымен, бірақ онымен толық қамтылмайтыны қылмыстық жазалауды үнемдеу принципі.
- Қылмыстық жауапкершіліктің болмай қоймайтындығы туралы қылмыстық құқық принципі жеке назар салуға тұрарлық.

- 1-бап. Қазақстан Республикасының қылмыстық заңнамасы
- 2-бап. Қылмыстық кодекстің міндеттері
- 3-бап. Қылмыстық жауаптылық негізі
- 4-бап. Қылмыстық заңның уақыт бойынша қолданылуы
- 5-бап. Қылмыстық заңның кері күші
- 6-бап. Қылмыстық заңның Қазақстан Республикасы аумағында қылмыстық құқық бұзушылық жасаған адамдарға қатысты қолданылуы
- 7-бап. Қылмыстық заңның Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлерде қылмыстық құқық бұзушылық жасаған адамдарға қатысты қолданылуы
- 8-бап. Қылмыстық құқық бұзушылық жасаған адамдарды ұстап беру
- 9-бап. Осы Кодекстегі кейбір ұғымдарды түсіндіру

● 2-бөлім. Қылмыстық құқық бұзушылықтар

- 10-бап. Қылмыстық және қылмыстық теріс қылық ұғымы
- 11-бап. Қылмыс санаттары
- 12-бап. Әкімшілік преюдиция
- 13-бап. Қылмыстың бірнеше мәрте жасалуы
- 14-бап. Қылмыстық құқық бұзушылықтардың жиынтығы
- 15-бап. Қылмыстардың қайталануы
- 16-бап. Қылмыстық жауапқа тартылуға жататын адам
- 17-бап. Есі дұрыс еместік
- 18-бап. Есінің дұрыстығы жоққа шығарылмайтын психикасы бұзылған адамның қылмыстық жауаптылығы
- 19-бап. Мас күйінде қылмыстық құқық бұзушылық жасаған адамның қылмыстық жауаптылығы
- 20-бап. Кінә

- 21-бап. Қасақана жасалған қылмыстық құқық бұзушылық
- 22-бап. Абайсызда жасалған қылмыстық құқық бұзушылық
- 23-бап. Кінәнің екі нысанымен жасалған қылмыстық құқық бұзушылық үшін жауаптылық
- 24-бап. Жазықсыз зиян келтіру
- 25-бап. Қылмыстық құқық бұзушылыққа дайындалғаны және қылмыстық құқық бұзушылық жасауға оқталғаны үшін қылмыстық жауаптылық
- 26-бап. Аяқталған қылмыс
- 27-бап. Қылмыстық құқық бұзушылық жасаудан өз еркімен бас тарту
- 28-бап. Қылмыстық құқық бұзушылыққа қатысу ұғымы
- 29-бап. Қылмыстық құқық бұзушылыққа қатысушылардың түрлері
- 30-бап. Қылмыстық құқық бұзушылыққа қатысушылардың жауаптылығы
- 31-бап. Қылмыстық құқық бұзушылыққа қатысушының шектен шығушылығы
- 32-бап. Топ жасаған қылмыстық құқық бұзушылық үшін қылмыстық жауаптылық
- 33-бап. Қажетті қорғану
- 34-бап. Қол сұғушылық жасаған адамды ұстау кезінде зиян келтіру
- 35-бап. Аса қажеттілік
- 36-бап. Жедел-ізвестіру шараларын немесе жасырын тергеу әрекеттерін жүзеге асыру
- 37-бап. Орынды тәуекел ету
- 38-бап. Күштеп немесе психикалық мәжбүрлеу
- 39-бап. Бұйрықты немесе өкімді орындау

● 3-бөлім. Жаза

-
- 40-бап. Жаза ұғымы мен оның мақсаттары
- 41-бап. Жазаның түрлері
- 42-бап. Айыппұл
- 43-бап. Түзеу жұмыстары
- 44-бап. Қоғамдық жұмыстарға тарту
- 45-бап. Бас бостандығын шектеу
- 46-бап. Қамауға алу
- 47-бап. Бас бостандығынан айыру
- 48-бап. Өлім жазасы
- 49-бап. Мүлікті тәркілеу
- 50-бап. Арнаулы, әскери немесе құрметті атағынан, сыныптық шенінен, дипломатиялық дәрежесінен, біліктілік сыныбынан және мемлекеттік наградаларынан айыру
- 51-бап. Белгілі бір лауазымды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан айыру
- 52-бап. Шетелдікті және азаматтығы жоқ адамды Қазақстан Республикасының шегінен шығарып жіберу

- 4-бөлім. Жаза тағайындау
-
- 53-бап. Жаза тағайындаудың жалпы негіздері
- 54-бап. Қылмыстық жауаптылық пен жазаны жеңілдететін мән-жайлар
- 55-бап. Қылмыстық жауаптылық пен жазаны ауырлататын мән-жайлар
- 56-бап. Осы қылмыстық құқық бұзушылық үшін көзделгеннен неғұрлым жеңіл жаза қолдану
- 57-бап. Аяқталмаған қылмыс үшін жаза тағайындау
- 58-бап. Қатысып жасалған қылмыстық құқық бұзушылық үшін жаза тағайындау
- 59-бап. Қылмыстық құқық бұзушылықтар жиынтығы бойынша жаза тағайындау
- 60-бап. Қылмыстардың қайталануы жағдайында жаза тағайындау
- 61-бап. Үкімдердің жиынтығы бойынша жаза тағайындау
- 62-бап. Жазалау мерзімдерін қосу кезінде оларды белгілеу тәртібі
- 63-бап. Жаза мерзімдерін есептеу және жазаны есепке алу
- 64-бап. Шартты түрде соттау
- 65-бап. Шартты түрде соттаудың күшін жою

- 5-бөлім. Қылмыстық жауаптылықтан және жазалаудан босату
-
- 66-бап. Шын өкінуіне байланысты қылмыстық жауаптылықтан босату
- 67-бап. Қажетті қорғану шегінен асқан кезде қылмыстық жауаптылықтан босату
- 68-бап. Іс жүргізу келісімінің талаптары орындалған кезде қылмыстық жауаптылықтан босату
- 69-бап. Татуласуға байланысты қылмыстық жауаптылықтан босату
- 70-бап. Кепілдеме белгілеуге байланысты қылмыстық жауаптылықтан босату
- 71-бап. Жағдайдың өзгеруіне байланысты қылмыстық жауаптылықтан босату
- 72-бап. Ескіру мерзімінің өтуіне байланысты қылмыстық жауаптылықтан босату
- 73-бап. Жазаны өтеуден шартты түрде мерзімінен бұрын босату
- 74-бап. Жазаның өтелмеген бөлігін неғұрлым жеңіл жаза түрімен ауыстыру, не тағайындалған жаза мерзімін қысқарту
- 75-бап. Жүкті әйелдердің және жас балалары бар әйелдер мен жас балаларды жалғыз өзі тәрбиелейтін еркектердің жазаны өтеуін кейінге қалдыру
- 76-бап. Ауруға шалдығуына байланысты жазадан босату
- 77-бап. Ауыр мән-жайлардың салдарынан жазадан босату мен жазаны өтеуді кейінге қалдыру
- 78-бап. Айыптау үкімінің ескіру мерзімі өтуіне байланысты жазаны өтеуден босату
- 79-бап. Рақымшылық немесе кешірім жасау актісі негізінде қылмыстық жауаптылық пен жазадан босату
- 80-бап. Соттылық

- 6-бөлім. Кәмелетке толмағандардың қылмыстық жауаптылығы
-
- 81-бап. Кәмелетке толмағандардың қылмыстық жауаптылығы
- 82-бап. Кәмелетке толмағандарға тағайындалатын жаза түрлері
- 83-бап. Кәмелетке толмағандарға жаза тағайындау
- 84-бап. Кәмелетке толмағандарды қылмыстық жауаптылықтан және жазадан босату
- 85-бап. Тәрбиелік әсері бар мәжбүрлеу шаралары
- 86-бап. Тәрбиелік әсері бар мәжбүрлеу шараларының мазмұны және оларды қолдану мерзімдері
- 87-бап. Кәмелетке толмағандарды жазаны өтеуден шартты түрде мерзімінен бұрын босату
- 88-бап. Ескіру мерзімі
- 89-бап. Соттылықты жою мерзімдері
- 90-бап. Осы бөлімнің ережелерін он сегіз бен жиырма бір жас аралығындағы адамдарға қолдану

- 7-бөлім. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары
-
- 91-бап. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолдану негіздері
- 92-бап. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолдану мақсаттары
- 93-бап. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларының түрлері
- 94-бап. Емханалық мәжбүрлеп қадағалау және психиатрда емдеу
- 95-бап. Психиатриялық стационарда мәжбүрлеп емдеу
- 96-бап. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын ұзарту, өзгерту және тоқтату
- 97-бап. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолданғаннан кейін жаза тағайындау
- 98-бап. Жазаны орындауға қосылған медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары

● ЕРЕКШЕ БӨЛІМ

● 1-тарау. Жеке адамға қарсы қылмыстық құқық бұзушылық

- 99-бап. Адам өлтіру
- 100-бап. Жаңа туған сәбиді анасының өлтіруі
- 101-бап. Жан күйзелісі жағдайында болған адам өлтіру
- 102-бап. Қажетті қорғаныс шегінен шығу кезінде жасалған кісі өлтіру
- 103-бап. Қылмыс жасаған адамды ұстау үшін қажетті шаралардың шегінен шығу кезінде жасалған адам өлтіру
- 104-бап. Абайсызда адам өлтіру
- 105-бап. Өзін-өзі өлтіруге дейін жеткізу
- 106-бап. Денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру
- 107-бап. Денсаулыққа қасақана орташа ауырлықтағы зиян келтіру
- 108-бап. Денсаулыққа жеңіл ауырлықтағы зиян келтіру
- 109-бап. Ұрып-соғу
- 110-бап. Азаптау
- 111-бап. Денсаулыққа жан күйзелісі жағдайында зиян келтіру
- 112-бап. Қажетті қорғаныс шегінен шығу кезінде денсаулыққа ауыр зиян келтіру
- 113-бап. Қылмыс жасаған адамды ұстау кезінде денсаулыққа ауыр зиян келтіру
- 114-бап. Денсаулыққа абайсызда зиян келтіру
- 115-бап. Қорқыту

- 116-бап. Адамның органдары мен тінін алуға мәжбүр ету немесе заңсыз алу
- 117-бап. Соз ауруын жұқтыру
- 118-бап. Адамның иммун тапшылығы вирусын (ВИЧ/ЖҚТБ) жұқтыруы
- 119-бап. Қауіпті жағдайда қалдыру
- 120-бап. Зорлау
- 121-бап. Нәпсіқұмарлық сипаттағы күш қолдану әрекеттері
- 122-бап. Он алты жасқа толмаған адаммен жыныстық қатынаста болу немесе нәпсіқұмарлық сипаттағы өзге де әрекеттер
- 123-бап. Жыныстық қатынас жасауға, еркек пен еркектің жыныстық қатынас жасауына, әйел мен әйелдің жыныстық қатынас жасауына немесе нәпсіқұмарлық сипаттағы өзге де әрекеттерге мәжбүр ету
- 124-бап. Жас балаларды азғындату
- 125-бап. Адамды ұрлау
- 126-бап. Бас бостандығынан заңсыз айыру
- 127-бап. Психиатриялық стационарға заңсыз орналастыру
- 128-бап. Адамды саудаға салу
- 129-бап. Жала жабу
- 130-бап. Қорлау

- 2-тарау. Отбасына және кәмелетке толмағандарға қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар
-
- 131-бап. Кәмелетке толмағандарды қылмыстық құқық бұзушылық жасауға тарту
- 132-бап. Кәмелетке толмағандарды әкімшілік құқық бұзушылық немесе қоғамға қарсы әрекеттер жасауға тарту
- 133-бап. Кәмелетке толмағандарды жезөкшелікпен айналысуға тарту
- 134-бап. Баланы ауыстыру
- 135-бап. Бала асырап алу жөніндегі заңсыз қызмет
- 136-бап. Бала асырап алу құпиясын жария ету
- 137-бап. Балаларын немесе еңбекке жарамсыз ата-анасын асырауға арналған қаражатты төлеуден жалтару
- 138-бап. Кәмелетке толмағандарды тәрбиелеу жөніндегі міндеттерді орындамау
- 139-бап. Балалардың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі міндеттерді тиісінше орындамау
- 140-бап. Қамқоршы немесе қорғаншы құқықтарын теріс пайдалану
- 141-бап. Кәмелетке толмаған баланы Қазақстан Республикасынан тыс жерге заңсыз әкету
- 142-бап. Отбасы-тұрмыстық қатынастар саласындағы құқыққа қарсы әрекеттер
- 143-бап. Кәмелетке толмағандарды эротикалық мазмұндағы өнімдерді әзірлеуге тарту

- Сол себепті елімізге қайшы іс-әрекеттер жасамандар балалар) Сабақтарыңды жақсы оқыңдар) Заңымызды бұзбаңдар, бұзсаңдар жаман болады

● Назар аударғандарыңызға рахмет
ДЕТИ МОИ!